

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019: ultimele detalii privind desfășurarea scrutinelor

20 octombrie 2019

Ora: 21:30

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019 constată din totalul de 361 de incidente raportate de către observatorii Promo-LEX până la 21:30, de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX au fost prelucrate 361, dintre care în prezentul comunicat sunt incluse 81 de incidente:

Ultimele detalii privind desfășurarea scrutinului:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019 constată,

Intimidare a observatorilor Promo-LEX – 6 cazuri

- **SV 15/01 Dubăsari/Cocieri.** OTS a fost citat de un echipaj de poliție în privința cazurilor de transportare organizată a alegătorilor la SV. În procesul interogării polițiștii au solicitat informații care nu se referă la caz, iar după ce OTS a refuzat să răspundă au încercat prin diferite metode să influențeze OTS și au intimidat-o. În general acțiunile poliției pot fi clasificate drept acțiunile de intimidare. OTS a fost reținut mai mult timp, și nu a putut executa acțiunile sale de

serviciu.

- **SV 18/13 Florești, Cașunca.** Comportament inadecvat a președintelui BESV față de observator, după ce acesta a depistat un incident privind prezența unor persoane nejustificate. Vorbele președintelui: "Nație spurcată care strică tot."
- **SV 2/44, Bălți.** Observatorul Promo-LEX a raportat un incident ce s-a întâmplat la SV 44, ulterior Președinta BESV s-a apropiat de observator și a ridicat tonalitatea solicitând ca data viitoare să se adreseze la dânsa înainte de a raporta la echipa centrala Promo-LEX.
- **SV 18/13 Florești, Cașunca.** Președintele BESV a obstrucționat verbal OTS Promo-LEX pe motiv că acesta a raportat incidente. OTS își face griji că nu va putea obține informații ulterior de la președintele BESV.
- **SV 18/67 Florești, Vărvăreuca.** Președintele BESV a obstrucționat verbal OTS, pe motiv că acesta a raportat incidente. OTS își face griji că nu va putea obține informații ulterior de la președinte BESV.
- **SV 1/17, Chișinău, Botanica.** Nu a fost permisă observarea liberă a procesului de numărare a votului, indicându-i-se să stea lângă ușă. Membrii BESV au declarat "observatorii și așa au prea multe drepturi".

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 1 caz.

- **SV 13/10 Dondușeni, Criscăuți.** Afiș format A4, observată de OTL în perimetrul 100 m.

Agitație electorală sau PR negru pentru a determina alegerea alegătorilor – 3 cazuri

- **SV 01/185 Chișinău, Ciocana.** O alegătoare, a făcut agitație electorală în incinta SV, îndrumând într-un mod agresiv, altă alegătoare să voteze cu un concurent. La observația observatorilor, alegătoarea agresivă a

părăsit SV.

- **SV 16/18. Edineț, Bleșteni.** Toți membrii BESV și observatorii au fost interogați de poliție precum că sunt zvonuri despre cineva dintre ei care face agitație electorală.
- **SV 11/46 Cimișlia, Valea Perjei.** La poarta de la intrare în secția de votare stau reprezentanți a doi concurenți care nu permit intrarea în secția de votare a persoanelor care nu sunt din localitate. (Mai multe persoane străine au fost puse la evidență în localitatea respectivă).

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 2 cazuri

- **SV 21/06 Ialoveni, Ialoveni.** O persoană se ocupă cu transportarea organizată a alegătorilor. A transportat de 5 ori (minimum, din spusele OTS). Primele două ori, persoana în cauză intra în SV și aștepta persoanele transportate. După ce a fost preîntâmpinat de președintele BESV, acesta aștepta doar în preajma SV, argumentând faptul că ajută vecinii să ajungă la SV. Utiliza mașina personală de model Range Rover, de culoare aurie, cu numărul de înmatriculare AAP 986.
- **SV 1/283, Chișinău, Băcioi.** În jurul orei 19:35, la SV a sosit un microbuz (Mercedes) alb, cu numărul KWK 091, care a transportat mai mulți alegători.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 5 cazuri.

- **SV 1/264 Chișinău, Durlești.** Începând cu orele 11:00 și până în prezent (20:40), în raza de 100 m a secției de votare se aflau două persoane neautorizate (fete de aproximativ 20 de ani). Aceste persoane discutau cu alegătorii și o dată au intrat în SV și au început să discute cu membrii BESV. Ele au fost oprite și alungate

de vicepreședinte a BESV. Ele s-au prezentat ca reprezentantele primăriei Durlești.

- **SV 15/01 Dubăsari, Cocieri.** Soțul unei candidate, stă în raza de 100 m de la SV, discută cu oamenii. A stat mai mult de 30 min.
- **SV 1/281, Chișinău, Băcioi.** Un alegător a fost identificat ca venind de trei ori la SV, însoțind persoane diferite, argumentând că îi sunt rude (la: 11:00, 14:00 și 19:35). Ultima persoană însoțită nu s-a regăsit în listele electorale și i-a fost interzisă votarea.
- **SV 35/03 Ungheni, Ungheni.** Două persoane neautorizate sau apropiat de SV și au început să filmeze procesul din interiorul SV. După ce au fost observate, a intervenit polițistul de serviciu, care la rândul său a mai chemat un echipaj de poliție.
- **SV 18/13 Florești, Cașunca.** Un alegător s-a aflat mai mult de 20 min. în SV în preajma membrilor BESV.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 7 cazuri

- **SV 1/219 Chișinău, Rîșcani.** Alegătorul a uitat fișa de însoțire și operatorul i-a interzis votarea. Ulterior, peste câteva minute, s-a reîntors cu fișa de însoțire, dar i-au fost eliberate buletinele de vot fără a aplica ștampila votat în fișa de însoțire. După aceasta el s-a apropiat de operator, i-a aruncat fișa în față și a început să-l intimideze.
- **SV 1/132, Chișinău, Centru.** S-a prezentat la SV un alegător, a luat buletinele de vot și a spus ca nu vrea să voteze până nu vine presa. Președintele l-a atenționat că cheamă poliția. Alegătorul sa liniștit și a votat apoi a plecat
- **SV 1/296 Chișinău, Grătiești.** Alegătorul a fotografiat buletinele de vot. Observatorii i-au făcut observație și au solicitat ștergerea pozei. Persoana dată a început să

intimideze și să amenințe observatorii. Ulterior Președintele BESV i-a făcut o observație repetată și a chemat poliția. Domnul a părăsit SV și a lăsat buletinele de vot în cabina. Președintele BESV a aplicat ștampila "anulat" asupra lor.

- **SV 2/2 Bălți.** Reporterul unei TV din Bălți a fost obstrucționată de către un observator din partea unui partid politic. Dânsa a fost acuzată că este cumpărată și face reportaje la comanda concurenților electorali.
- **SV 1/13, Chișinău, Botanica.** Observatorul unui concurent a manifestat un comportament agresiv pe parcursul zilei, a vorbit în voce tare, s-a implicat și comentat deciziile BESV. După ce a primit avertizarea de la BESV, persoana nu s-a liniștit, continuând să vorbească tare, deranjând persoanele din SV.
- **SV 2/55, Bălți.** O persoană neautorizată s-a prezentat la SV și a început a striga la membrii SV, solicitând să i se prezinte listele electorale. Persoana respectivă afirma că deja 4 ani la rând cineva votează în locul fiului său, care nu se prezintă niciodată la vot. Din cauza persoanei respective s-a suspendat temporar procesul de votare, deoarece a apărut un conflict și a fost solicitată intervenția organelor de poliție. Incidentul a fost soluționat și procesul de votare a fost reluat. Ulterior, feciorul alegătorului s-a apropiat și a votat liniștit.
- **SV 1/141, Chișinău, Centru.** Un alegător a intrat în SV, vizibil iritat și cu un comportament agresiv. Acesta s-a înregistrat la operatori, după care a semnat la membrii BESV. Din considerente neclare, aceasta a refuzat să ia buletinele de vot și a plecat, înjurându-i pe membri BESV. Președintele BESV a anulat buletinele de vot și a întocmit proces-verbal.

Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane) – 5 cazuri

- **SV 2/7, Bălți.** Doi alegători au votat nejustificat în aceeași cabină de vot.
- **SV 1/71, Chișinău, Buiucani.** Doi alegători au votat nejustificat în aceeași cabină de vot.
- **SV 25/12 Orhei, Orhei.** În cabina de vot au fost prezente două persoane, se sfătuiau pe cine să voteze. Președintele a intervenit imediat și problema a fost soluționată.
- **SV 12/1 Criuleni.** O doamnă a venit cu fiica sa, care are 18 ani și au votat împreună la o cabină de vot. Membrii BESV nu au observat acest caz.
- **SV 1/154 Chișinău, Centru.** Două persoane se aflau în cabine de vot diferite la un moment dat un alegător a cerut ajutorul celuilalt să-l ajute să găsească candidatul pe care dorește să-l voteze . alegătorul din cabina de vot s-a apropiat și a aplicat stampila votat pe candidatul pe care dorea.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 6 cazuri.

- **SV 1/154 Chișinău, Centru.** Operatorul SIAS Alegeri a observat că aproximativ la fiecare al 2-lea alegător este ziua de naștere greșită cu o zi sau chiar două.
- **SV 1/ 149 Chișinău, Centru.** Un alegător s-a apropiat de operatorul SIAS Alegeri, fiind indicat că a votat, dar acesta susține că nu a votat . Membri BESV au verificat în listele electorale și au constatat că alegătorul nu a votat. Acestuia i-au fost eliberate buletine de vot.
- **SV 01/184 Chișinău, Ciocana.** A apărut o eroare la SIAS Alegeri la un alegător care arată că a votat la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, pe circumscripția 50 (Iași). Alegătorul a demonstrat că nu a votat (fișa buletinului) și a fost inclus pe listele suplimentare.

- **SV 2/54, Bălți.** Adresa de domiciliu a alegătorului din buletinul de identitate nu corespundea cu adresa din SIAS Alegeri. Alegătorul era inclus în listele de baza, cu toate acestea acestuia nu i s-a permis să voteze.
- **SV 01/148 Chișinău, Centru.** Un alegător nu a fost găsit în SIAS Alegeri și a fost introdus în listele suplimentare.
- **SV 1/67, Chișinău, Botanica.** Un alegător figura în SIAS alegeri precum că a votat, însă nu avea aplicată ștampila votat. După ce a scris declarația de propria răspundere că nu a votat de 2 ori, a reușit să voteze.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 14 cazuri.

- **SV 1/ 137 Chișinău, Centru.** Un alegător a observat ca în listele electorale mai sunt încă 6 persoane cu viza de reședința la domiciliul acestuia. Alegătorul a comunicat că ca anul trecut tot a fost persoane necunoscute cu domiciliul la adresa alegătorului dar au fost 3 persoane.
- **SV 26/37 Rezina, Solonceni.** Două persoane decedate, au fost identificate pe listele electorale.
- **SV 01/185 Chișinău, Ciocana.** Un alegător nu s-a regăsit în listele de electorale, cu toate că viza de reședință corespunde SV. Alegătorul a fost inclus în listele suplimentare.
- **SV 2/54, Bălți.** În cazul unui alegător, s-a constatat că adresa de domiciliu din buletinul de identitate nu corespundea cu adresa din SIAS Alegeri. Persoanei respective nu i s-a permis să voteze.
- **SV 1/103, Chișinău, Buiucani.** Doi alegători, conform adresei din buletinul de identitate, urmau să voteze la o altă SV. Când s-au prezentat însă la SV corespunzătoare, acestora nu li s-a permis să voteze dat fiind faptul că nu au fost identificați nici în listele

electorale de bază, nici în listele electorale suplimentare. Alegătorul a fost redirectionat spre SV 1/103, membrii BESV neavând posibilitatea să explice cauza. La SV respectivă, alegătorii au fost identificați atât în SIAS Alegeri, cât și în listele electorale de bază, având astfel posibilitatea să voteze.

- **SV 2/42, Bălți.** Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale de bază, regăsindu-se însă în SIAS Alegeri. Acesta a votat pe listele suplimentare.
- **SV 2/50, Bălți.** Trei alegători care locuiesc în același apartament, au fost repartizați la diferite SV. Într-un final, problema a fost soluționată, aceștia votând pe listele suplimentare.
- **SV 1/13, Chișinău, Botanica.** Un alegător nu a fost identificat nici în SIAS Alegeri, nici în listele electorale de bază. Însă conform reședinței urma să voteze la SV respectivă. După consultări, alegătorul a fost inclus în listele suplimentare.
- **SV 1/44, Chișinău, Botanica.** În listele electorale de bază a fost identificată o persoană decedată. Președintele BESV a spus că este necesar certificatul de deces, ca persoana să fie exclusă din listă.
- **SV 1/283, Chișinău, Băcioi.** Un alegător s-a regăsit în baza de date SIAS Alegeri, dar nu și în listele electorale de bază, ulterior fiind introdus în listele electorale suplimentare.
- **SV 2/27, Bălți.** Un alegător a încercat să voteze la SV respectivă, însă conform vizei de reședință și listelor electorale se regăsea în altă SV.
- **SV 9/15 Călărași, Hârjăuca.** În cadrul acestei SV, 28 de alegători au votat pe lista suplimentară, fapt ce demonstrează ca recent și-au schimbat reședința în aceasta localitate.
- **SV 1/292 Chișinău, Ciorescu.** Membrii BESV după ce au revenit cu urna mobilă, au menționat că este o greșeală în lista electorală, un alegător a semnat din greșeală pentru altă persoană.

- **SV 1/137 Chişinău, Centru.** Alegătorul a observat că în listele electorale mai sunt încă 6 persoane cu viza de reşedinţa la domiciliul acestuia. Domnul spune ca anul trecut tot a fost persoane necunoscute cu domiciliul la adresa alegătorului dar au fost 3 persoane, acum sunt 6.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opţiunii alegătorului etc.) – 7 cazuri

- **SV 4/25 Anenii Noi, Hîrbovăţ.** O alegătoare în jurul orei 20:21 în cabina de vot a pozat buletinul de vot. Deşi membrii BESV au insistat, ea nu a arătat ultima poză, a pus buletinul de vot în urnă şi a plecat.
- **SV 36/06 UTAG, Comrat.** O alegătoare a încercat să pozeze buletinul de vot, însă a fost împiedicată, buletinul de vot a fost anulat, iar ea a semnat pentru acest incident. Aceasta nu a votat repetat.
- **SV 01/119 Chişinău, Centru.** Urnele de vot nu au fost amplasate corect, timp de 2 ore. În această perioadă de timp, s-a jucat o piesă de teatru, deoarece SV îşi are sediul în incinta unui teatru.
- **SV 2/49, Bălţi.** Un alegător a încercat să fotografieze buletinul de vot. Preşedintele BESV a intervenit imediat şi a înlăturat incidentul.
- **SV 2/59, Bălţi.** Un candidat la funcţia de consilier local, în timp ce vota în cabina de vot, a făcut o poză la buletinul de vot. Atunci când Preşedintele BESV a solicitat să prezinte telefonul, alegătorul refuzat şi a părăsit SV.
- **SV 1/43, Chişinău, Botanica.** Un alegător a făcut poze la buletinul de vot. Acest lucru a fost observat de membrii BESV, care s-au apropiat şi au solicitat să şteargă poza.
- **SV 01/150 Chişinău, Centru.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Preşedintele BESV nu a observat.

Buletine de vot utilizate neconform – 4 cazuri

- **SV 23/04 Nisporeni, Nisporeni.** În cabina de vot au fost depistate 3 buletine de vot, 2 cu ștampile și curat. Pe toate 3 buletine de vot, au fost amplasate ștampila anulat.
- **SV 1/262 Chișinău, Durlăști.** Alegătorul a avut tentativă de a scoate buletinele de vot din SV. A fost oprit de membrii BESV și ulterior le-a boțit și le-a aruncat în urna de vot fără a aplica ștampila votat asupra lor.
- **SV 2/42, Bălți.** În cabina de vot un alegător a lăsat buletinul de vot. Respectivul buletin a fost anulat.
- **SV 1/302, Chișinău, Stăuceni.** 3 cazuri, în alegătorul a lăsat buletinul de vot la primar, în cabina de vot, ulterior fiind găsit de alți alegători a fost transmis președintelui BESV, care le-a anulat.
- **SV 27/31 Rîșcani, Nihoreni.** Un alegător a rupt cele 3 Buletine de vot în fața Membrilor BESV, a OTL Ghenadie Ușurelu și altor persoane prezente.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 2 caz.

- **SV 1/77, Chișinău, Buiucani.** Urnele de vot au fost sigilate doar cu câte 2 sigilii.
- **SV 1/72, Chișinău, Buiucani.** Urna de vot a fost sigilată doar cu 2 sigilii.

Anularea buletinelor de vot înainte de închiderea secției de votare – 6 cazuri.

- **SV 1/ 239 Chișinău, Rîșcani.** Președintele BESV a preluat buletinele de vot și a început să aplice ștampilele "anulat". A argumentat că au puțini alegători și nu vor mai veni până la închiderea SV.
- **SV 2/2, Bălți.** La ora 20:36, Președintele BESV, a adus buletinele de vot neutilizate, iar membrii SV au aplicat

ștampila „anulat” și le-au sigilat. Ulterior, au purces la procesul de numărare a buletinelor anulate neutilizate.

- **SV 1/17, Chișinău, Botanica.** Membrii BESV au început să anuleze buletinele de vot neutilizate.
- **SV 2/52, Bălți.** La ora 20:52, membrii SV au început să anuleze buletinele de vot, motivând că nimeni dintre alegători nu o să mai vină, pentru că pe parcursul zile nu s-au prezentat nici măcar jumătate din numărul total de alegători. Președintele BESV, fiind prezent, nu a intervenit.
- **SV 2/3, Bălți.** Membrii SV, la ora 20: 15, au părăsit SV și s-au dus în biroul Președintelui BESV, unde au aplicat pe buletinele de vot neutilizate ștampila „anulat”. N-au reușit să anuleze toate buletinele rămase, deoarece acest fapt a fost stabilit.
- **SV 2/15, Bălți.** Buletinele de vot au fost anulate și a început numărarea la ora 20:50, în prezența Președintelui BESV.

Utilizarea camerelor de luat vederi cu deficiențe – 8 cazuri.

- **SV 2/49, Bălți.** Camera video nu funcționează. S-a întocmit act de constatare de către Președintele BESV.
- **SV 1/30, Chișinău, Botanica.** Procesul de desigilare a fost filmat, însă la procedura de numărare a fost stopat. După observațiile făcute, președintele BESV a conectat camera.
- **SV 27/50 Rîșcani, Vasileuți.** Camera video nu a funcționat nici dimineață și nici la numărarea buletinelor de vot. Președintele BESV a făcut legătura cu CECE și cu CEC au spus ca vor trimite altă cameră video nouă, însă nu au înlocuit-o.
- **SV 01/167 Chișinău, Ciocana.** Camera video nu este conectată și stă separat de masa unde se număra buletinele de vot.
- **SV 25/64 Orhei, Puținței.** Nu funcționează camera video

la numărarea buletinelor de vot.

- **SV 16/33 Edineț, Goleni.** Camera a filmat toată ziua până la ora 17:00 după care s-a stins acum nu funcționează. Președintele nu a întreprins nici o măsură pentru a rezolva problema.
- **SV 1/249 Chișinău, Rîșcani.** Peste 15 min după conectarea camerei de înregistrare video, ea s-a defectat și nu mai înregistrează până în prezent (21:42). Membrii BESV au încercat să reconecteze camera
- **SV 1/91, Chișinău, Buiucani.** Timp de 10-15 minute, nu a funcționat camera video.

Altele – 7 cazuri

- **SV 1/154 Chișinău, Centru.** Operatorul SIAS Alegeri a introdus din greșeala 4 persoane de pe listele persoanelor care trebuiau să voteze cu urna mobilă, însă acestea nu au votat. Ulterior au fost introduse și persoanele care într-adevăr erau pe lista persoanelor care au votat cu urna mobilă.
- **SV 01/196 Chișinău, Ciocana.** În SV sa prezentat un domn în stare de ebrietate și a intrat în conflict cu membri BESV, pentru ca nu i s-a permis să verifice în lista electorală. Alegătorul presupunea că mai sunt persoane cu reședința înregistrate la domiciliul acestuia.
- **SV 01/196 Chișinău, Ciocana.** Doi alegători au vrut să voteze în baza contractului de vânzare cumpărare a imobilului. Președintele BESV le-a interzis să voteze. Aceștia din urmă au început să insulte membri BESV și CEC. Ca să elimine conflictul, președinta BESV a achitat taxiul pentru alegători, ca să plece să voteze la SV la care sunt arondați.
- **SV 01/255 Chișinău, Codru.** Membrii BESV au ieșit cu urna mobilă sigilată, la ora 17:40 și reîntoarsă la 19:05. După aceasta a fost aplicat un sigiliu repetat și iarăși scoasă la ora 20:05 din SV și reîntoarsă la 20:25. Membrii BESV au argumentat că mai era o persoană în

- lista celor ce au solicitat votarea la locul aflării.
- **SV 1/22, Chișinău, Botanica.** Membrii BESV manifestă un comportament straniu, folosesc un limbaj specific, unele semne neclare. Unul dintre membrii BESV se află în permanență în preajma cabinei de vot astfel, încât poate vedea cum votează alegătorii.
 - **SV 2/27, Bălți.** Un alegător a venit în SV cu niște foi, le-a lăsat pe masă, a votat. Ulterior, s-a întors și a luat foile sale și a mers înapoi în cabina de vot, a aplicat pe ele mai multe ștampile VOTAT și apoi a transmis foile membrilor SV. Președintele BESV lipsea la moment și nu a intervenit pentru a soluționa incidentul.
 - **SV 11/30 Cimișlia, Ivanovca Nouă.** S-a constatat la ora 20:35 că la secția de votare sunt cu un set de buletine de vot mai puține. În calculator și pe liste numărul coincide, dar buletine de vot- mai puține cu 1 set.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de Observare a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul "Democrație, Transparență și Responsabilitate".

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie 2019: GSM 069269684, e-mail: inga.stegarescu@promolex.md